

Peesklachten bij fluoroquinolonen

In de rubriek Bijwerking Belicht bespreekt Bijwerkingencentrum Lareb in elk nummer van UA een bijwerking. Dit keer besteden we aandacht aan het optreden van peesklachten bij fluoroquinolonen. Waar aan te denken? En wie loopt er risico?

Fluoroquinolonen zijn antibiotica voor de behandeling van bacteriële infecties. Artsen schrijven deze medicijnen onder meer voor bij de behandeling van blaasontsteking, luchtweginfecties of middenoorontsteking. Het gaat om de medicijnen ciprofloxacin, levofloxacin, moxifloxacin, ofloxacin en norfloxacin.

Pees-, spier- en gewrichtsklachten

Bij het gebruik van fluoroquinolonen kunnen bijwerkingen aan de spieren optreden. Er kunnen onder andere ernstige bijwerkingen ontstaan als peesontsteking (tendinitis) en peesscheuring (peesruptuur). Hoewel de klachten in alle spieren in het lichaam kunnen optreden, betreft het vaak de achillespees.

De symptomen van de klachten treden veelal acuut op. Een achillespeescheuring kan al een week na starten met de medicatie ontstaan. En hoewel aan een peesscheuring vaak een peesontsteking voorafgaat, hoeft dit niet altijd het geval te zijn.

Wie loopt er risico?

Patiënten ouder dan zestig jaar lopen meer risico om bij gebruik van fluoroquinolonen peesklachten te krijgen. Bij een leeftijd boven de tachtig jaar is het risico nog hoger. Een andere risicofactor is het gelijktijdig gebruik van corticosteroiden. Corticosteroiden hebben namelijk een nadelige invloed op de kwaliteit van de pees. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor corticosteroiden in inhalatiemiddelen die systemisch geabsorbeerd kunnen worden.

Verder hebben ook patiënten met een verminderde nierfunctie een verhoogd risico op het krijgen van peesklachten. Naast bovenstaande risicofactoren kunnen ook bepaalde aandoeningen bij het gebruik van fluoroquinolonen een verhoogd risico op peesklachten geven. Aandoeningen geassocieerd met peesklachten bij gebruik van fluoroquinolonen zijn: reumatoïde artritis, systemische lupus erythematoses (SLE), jicht, hyperparathyreoïdie, hyperlipidemie, gonorrhoe en syfilis.

In het najaar van 2018 is de veiligheid van de fluoroquinolonen opnieuw bekeken door het Europees Geneesmiddelen Agentschap (EMA). Het advies aan patiënten is om bij de eerste tekenen van een ernstige bijwerking – zoals peesontsteking, peesscheuring en spierpijn – de behandeling met fluoroquinolonen direct te stoppen en contact op te nemen met de arts.

Gerda Weits, farmakundige, werkzaam bij Bijwerkingencentrum Lareb

Bronnen

1. Kok LM, Bénard MR, van Arkel ERA. Bilaterale achillespeesruptuur bij gebruik van levofloxacin en glucocorticoiden. NTVG 2012; 156:A4192.
2. College ter Beoordeling van Geneesmiddelen. Bij gebruik fluoroquinolonen verhoogd risico op schade aan spieren en zenuwstelsel. Nieuwsbericht, 09-04-2019, <https://www.cbgbm.nl/actueel/nieuws/2019/04/09/bij-gebruik-fluoroquinolonen-verhoogd-risico-op-schade-aan-spiieren-en-zenuwstelsel>.

Jouw advies bij fluoroquinolonen

Wij op de mogelijkheid van peesklachten. Adviseer patiënten om bij pijn in spieren en/of pezen direct te stoppen met het geneesmiddel en contact op te nemen met de arts.